

Jens Birch
Lars Ersgaard

BUSSERNE FRA SVENDBORG

Smith, Mygind & Hüttemeier - Nordisk Karosserifabrik

J-bog

ET BÅDEBYGGERI I SVENDBORG

I modsætning til flere andre af de kendte danske karrosserifabriker har karrosserifabrikation i Svendborg ikke rod i det lille karetmagerværksted, der med mester som den drivende kraft udviklede sit firma til den store virksomhed med flere hundrede ansatte og med hele landet som marked.

Karrosserifabrikken i Svendborg havde derimod sit udspring i "Gammel Hestehauge" – en række ejendomme med en usædvanlig smuk beliggenhed lige ned til Svendborgsund. Disse ejendomme var ejet af familien Weber, der drev forskellige virksomheder fra ejendommene, bl.a. frugtplantage med produktion af

frugtsaft og vine af vermouth-typen samt et yacht-skibsværft.

Skibsværftet blev etableret af *Sophus Weber* i 1920'erne. Han var i datiden en kendt og ivrig sejlsportsmand, som på bedste vis gjorde reklame for de store lystfartøjer, der udgik fra værftet. Fra midten af 1930'erne op-tog man også produktion af min-

Svendborgsund Yacht og Bådeværft var smukt beliggende ved Svendborgsund. Billedet er taget før A/S Smith, Mygind & Hüttemeier rykkede ind – altså i slutningen af 1940'erne. Men der er efterfølgende tilføjet busser foran hallerne, så billedet kunne bruges som reklame for karrosserifabrikken. (Gengivet efter SMH-brochure)

Volvo årgang 1950 leveret til Carl Hansen, Vejle, der anvendte den på ruten Vejle-Esbjerg. Den største daværende to-akslede bus i Danmark. (Arkivfoto Jens Birch)

Volvo B513 årgang 1950 leveret til Oluf Larsen, Slagelse. Køretøjet var i aktiv tjeneste i mere end 20 år, og er her fotograferet i 1972. (Fotos Jens Birch)

Odense Bytrafik's vogn 10 var Volvo's allerførste chassis med motor under gulvet, og det fik derfor chassisnummer 1. Dette køretøj blev overtaget af Sporvejshistorisk Selskab (SHS) i 1971. Søstervognen nr. 30 anvendtes i regelmæssig trafik frem til 1975, hvorefter Odense Bytrafik besluttede at give den en gennemgribende restaurering, så den kunne stå klar ved Odense Bytrafiks 25 års jubilæum i 1977. Herefter blev den igen anvendt i regelmæssig trafik frem til 1980 – en ganske høj alder for en bus. I årene herefter, blev vogn 30 – som midlertidigt kom til at hedde 230 – anvendt som udflugts- og repræsentationsbus, bl.a. kørte den i nogle år på åbningsdage på en rute fra Odenses centrum til Bytrafikkens museum på Billedskærervej i Odenses periferi. I 2007 blev vogn 30 også overdraget til SHS. (Fotos Jens Birch og Lars Ersgaard)

Interiør fra Volvo B658 leveret til DSB. Gennem lemmene i gulvet var der adgang til motoren. (Arkivfoto Peer Goe Jacobsen)

Frontbillede af Volvo årgang 1955. Buser leveret fra SMH til DSB var blandt de første, der fik placeret DSB's karakteristiske vingehjul i "guld" på fronten. (Arkivfoto Peer Goe Jacobsen)

Volvo B658 til DSB set bagfra. Bemærk den buede bagende, der netop i 1955 havde erstattet den mere kantede svensk inspirerede bagende. Bussen har prøveplader på, så levering er nært forestående. (Arkivfoto Peer Goe Jacobsen)

B615 med et 36 personers karrosseri, blev under brask og bram forevist og demonstreret over hele landet med J. Østergaard Vejvad ved rattet. Den første handel blev lavet med vognmand Bendtsen, Lyngø ved Hillerød.

Der var imidlertid store finansierings- og leveringsvanskeligheder. VOLBUS A/S var bygget op på et spinkelt grundlag, og inden året 1955 var gået, var VOLBUS i fuld opløsning. Forhandlerne gik ud af selskabet, og det blev forsøgt videreført af karrosserifabrikken i Svendborg, der satte sin netop tiltrådte direktør Christoph Christiansen ind som direktør. Samtidig blev karrosserifabrikken omdøbt til et mere mundret og sigende navn: Nordisk Karrosserifabrik A/S (NK).

Adm. direktør:
J. Østergaard Vejvad,
Strøndyppede 90,
Telefon: 1122-2622,
Esbjerg.

Repræsentant:
Martinus Nielsen,
Nbr. Strøndvej 112 B,
Telefon: Århus 7 99 93,
Bilskov.

Stålkarrosserier:
A/S Smith, Mygind
og Hittemeier,
Svendborg.

VOLBUS A/S

VOLVO - FORHANDLERES BUSSALG

CHASSIS:

VOLVO B-617 er udstyret med sin 115 HK 6-cylindrede direkte indsprøjtede diesel-motor, med sin femgangs fullysynkroniserede gearkasse med overgear, sine kraftigt dimensionerede støddæmpere, fjedre, før- og bagakser langt den mest fortrukne af chassier, fordi den er let at køre, styringen er let, springer behændig, bremsene arbejder kraftigt og dog smidigt, og alle montereorganer og instrumenter er bekvemt og overskueligt placerede.

VOLVO B-617,
leveret til:
Herr rutebils ejer
Laurids Jensen,
Vammen,
Rute: VIBORG -
FARSØ - AARS

KAROSSERI:

VOLVO B-617 chassis er påbygget af 36 pers. karrosseri, der er fremstillet på en af verdens største og mest moderne fabrikker for stålf- og letmetalkarrosserier, - nemlig A/S SMITH, MYGIND og HITTEMEIER i Svendborg. Karrosserierne er bygget efter de mest moderne principper og modsvarer fuldtidspassagerernes krav om trykthed og komfort.

Indhent nærmere oplysninger uden forbindelse.

VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS . VOLBUS

Selskabet VOLBUS A/S - Volvo-forhandleres Bussalg blev stiftet i november 1954 og begyndte at markedsføre sig med salg af SMH-byggede Volvo-busser i begyndelsen af 1955. (Annonce, Bilruten april 1955)

PERSONBILER

Alt lå imidlertid ikke helt stille i 1958. Nordisk Karosserifabrik havde i foråret 1958 fået overdraget den danske forhandling af de franske Peugeot-biler. Det betød, at alle importerede biler, inden de blev fordelt til forhandlerne spredt over hele landet, kom til Svendborg for at blive klargjort. I perioden fra marts 1958 til årsskiftet 1958/59 blev alene over 600 Peugeot-biler klargjort i Svendborg.

En anden af virksomhederne, der indgik i K.W. Bruun-koncernen og som havde til huse på karosserifabrikken, var Syd-fyns Autoimport A/S. Den havde i 1956 overtaget import og forhandling af de østtyske Wartburg-biler.

I forbindelse med disse agenturer blev der etableret store og

komplette reservedelslagre for både Peugeot- og Wartburg-bilerne. Der var plads nok, for der var blevet mange kvadratmeter ledige ved at samle karosseriproduktionen i kun en hal. De ansatte havde til gengæld god plads at boltre sig på. I begyndelsen af 1959 var der blot omkring 40 ansatte.

I 1960 havde man bygget en ny hal til klargøring af Peugeot-biler. Man havde også udviklet en ny ambulance-type i samarbejde med Falck, der naturligvis var baseret på en Peugeot af typen 403. Man havde endvidere anskaffet en stor metalpresse af italiensk fabrikat til formpresning af stålplader. Udover at anvende den i forbindelse med karosserifabrikationen, blev den anvendt i forbindelse med nogle

Peugeot-personbiler af typen 403 i lange baner foran fabrikken omkring 1958. (Arkivfoto Jens Birch)

kranførerhuse, man byggede til Thomas B. Thriges kranfabrik i Odense.

Forhandlingen af Peugeot-personbiler i Danmark blev i 1958 overdraget til Nordisk Karosserifabrik. De blev klargjort på fabrikken i Svendborg, inden de blev fordelt til forhandlerne. (Annonce, Motormagasinet 1958)

203

Hold øje med Peugeot

Vi indbyder Dem hermed til at bese og prøve den vogn, som passer til Deres kørselsbehov.

Var Peugeot-karavane vil i den nærmeste tid vise sig på Sjælland og Lolland-Falster, og vi præsenterer Dem for samtlige modeller.

403

Se i listen ovenfor, hvornår karavane kommer Dem nærmest

NORDISK KAROSSERIFABRIK A/S
SVENDBORG — TELEFON 3336

Landevejsudgaven af aluminiumskarrosseriet til DSB blev også leveret til to privatbaner, Odsherreds Jernbane og Skagensbanen. OHJ anskaffede i 1960 denne lille Volvo B70503 som ny. Den kørte indtil 1977 hvor den blev udrangeret - en ganske pæn levetid for en bus. (Foto Jens Birch)

På Samsø fra Nordby til Kolby Kås kørte denne Volvo B705 fra 1960 hos rutebilejer Helge Andersen i Nordby. Her ses den i hjembyen med gadekæret i baggrunden. (Foto Michael Preben Hansen)

Ved brancheorganisationerne Turistvognmændenes Landsorganisation (TL) og Landsforeningens Danmarks Bilruters (LDB) årsmøder var NK også repræsenteret med de tyskbyggede B sving-busser. Til venstre ses B sving Senator med hækmotor og umiskendeligt Emmelmann-karosseri udstillet ved LDB's delegeretmøde i maj 1964 i rhus. Det er antageligt dette køretøj, som siden blev overtaget af det københavnske turistbusfirma Ma J. Madsen. (Arkivfoto Jens Birch)

Ved TL's delegeretmøde i november 1967 i Haderslev udstillede NK (tv) en B sving Pr fekt med nyt Emmelmann-karosseri og (th) en B sving Senator til Storstockholms Lokaltrafik. (Arkivfoto Jens Birch)